

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 172. szám.

Nagy-Várad.

Vasárnap, 1913. július 27.

KOMÉDIA.*

Párisnak a múlt héten két érdekessége volt. Az egyik piros-pozsgásan életrevaló, a másik holdvilágsápadtan beteg, de mindakettő vidám. Az egyik a quatorze juillet, a franciák parádés, farsangos, ringlispiles ünnepe. A másik a nemzetközi vallási kongresszus. Julius tizennegyedikén a nép ünnepelte a nagy forradalmat parádéval, cécóval, körhintával. A kongresszuson kis cilinderes forradalmárok gyűltek össze, a szabad gondolat katonái parádéztek és a circulus viciosusaikon kerengtek, szintén festett falovakon vagy mondjuk, vesszőparipákon. Hogy a nép mulatott, az rendjén van. A nép kifejezetten mulatni akart, nem vágott nagyképet, s azután — a vért felejtjük el, hiszen a guillotine tanulságait talán a franciák is megértették a forradalom óta, — a népnek volt miért mulatnia. De miért ültek össze a jó tudós urak, mért ült össze ez a frakkos zsinat, ne vegyék profanációnak éppen azon a címen, a mely címen összeülni nem lehet? A szabadsággal baj van már akkor, amikor összeülök, amikor elnöki szóra beadom a derekamat, amikor a napirendnek szót kell fogadnom. S a vallás, mit keres ott a vallás, ahol róla akarnak határozni nélküle?

Őket az a kérdés hozta össze, a melyet itthon is kényelmesen megoldhattak volna. Az, hogy lehetséges-e egyáltalán tudományos vallás, lehetséges-e, kell-e? A kérdésből esöndes resignáció árad, a kérdés egy kicsit már érzi a feleletét. Ezeknek az uraknak felséges és királyi

épület bántja a szemét, ők a győzhetetlen Vatikán ragyogó tornyai ellen vezetnének rohamra, de néztek, hogy inog a térdük és hogy zörög a csontjuk. Nekik már probléma az is, a mit csinálni szeretnének, s papiron meg akarják oldani, mint egy matematikai tételt, hogy kell-e, lehet-e? Pedig milyen fölösleges erről határozniok. Milyen mindegy ennek a kongresszusnak a rezüméje. Az, amit ők akarnak, nem kell, mert nem lehet és nem lehet, hiszen nem is kell. Az élet kiáltja, a szivek nagy zsinata végleg elhatározta és a tudomány, igen a tudomány régen elintézte.

Az a vallás, amit a tudomány konstruálhatna, nem vallás. A vallás, nem, az nem konstrukció dolga. Annak isteni és hősi motivumai vannak. Reveláció, isteni kinyilatkoztatás, erkölcsi parancs, első és végső dolgok, a tudomány ezek elől régen elvonult. Tiszteletteljesen megállapította a maga esődjét, megvonta a maga határait és konstataulta, hogy ő a tények szegény szolgája. A világot kénytelen vaknak látni és hidegnek. U csak a meteorológiához ért, a sinai mennydörgéshez nem. Az ő szava, nem a legyen! és nem a tedd! és ne tedd!, nem a menj, büneid meg vannak bocsátva! Az ő szava egypár bizonyosság, egypár kópia, és azontul csak a mintha, a talán, a valószínűleg.

Nem parancsolni született és nem tud vezetni ő, a sötétben tapogató. Etikára, neki a nagy gépmesternek nincs zenei érzéke. Aki ő érte hősé válik, már tullépett rajta. Mit tud ő parancsolni, honnan adjon ő direktívákat? Mihelyt nem közömbös, már nem tiszta tudomány és mihelyt

nem tiszta tudomány, akkor nem tudja magát mihez tartani. Akkor ő Haeckelékkel, Forelékkel, Bölscheékkel belekontárkodik a morálba, de nem tudja, hova merre, miért? Hiszen senki sem bizta meg vele, senki nem kente fel tekintélynek s az atomoktól nem tanulhattott erkölcsöt. Akkor már az isteni dogmának lopott, hamis dogmát szegez neki. Milyen komikus törpék ezek, még ha jóhiszeműek is. Mikor a lelkek napra szomjaznak s a szivek az égre tátonganak, akkor ők értetlen, suta áhitattal a tudomány nevével tipegnek-topognak, a tudomány reménytelen szerelmesei, ott, ahol isteni grácia dolgozik s a hidak — ó, más ott a technika! — a végtelenbe lendülnek.

Nem kell tovább elemezni ezeket a tudós urakat. A Pasteurök már régen megoldották a kérdést nélkülök. Mikor a tudományban igazi munkát végeztek s az Eucharista előtt térdre borultak, akkor ők megoldották a tudomány és vallás egész problémáját. De a párisi urak azzal, hogy erre a kongresszusra össze tudtak jönni, félreértették mind a kettőt.

I. i.

Főispáni bsiktatás Kolozsvárott. Kolozsvár város és Kolozsvármegye új főispánját gróf Bethlen Ödönt július hó 29-én iktatja be Kolozsvár városa, rendkívüli közgyűlés keretében s erre Nagyvárad városát, valamint Bihar vármegyéjét is meghívta.

* Az „Élet” mai számából.

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

Bevonulunk a szandzsákba?

Oroszország Örményországban.

A balkáni bonyodalmakban eddig, talán kissé tulságos mérséklettel, nem avatkoztunk bele. Engedtük, hadd verekedjék ki magukat az ottani népek kedvük szerint. Most azonban az események olyan fordulatot vettek, hogy közel állhat a mi beavatkozásunk is.

Ma már hire jár, hogy Magyarország és Ausztria bevonulnak a novibazári szandzsákba.

Talán még korai a hír; annyi azonban bizonyos, hogy a balkáni kavardást sokáig tétlenül nem nézhetjük.

Nekünk elsősorú érdekünk, hogy határainktól délre egységes szláv hatalom ki ne alakuljon. Minden figyelmünknek az éjszaki szláv veszedelemre kell irányítva lennie, amellyel előbb vagy utóbb le fogunk számolni. Nem nézhetjük összedugott kezekkel, hogy a Dunától délre másik szláv hatalom nőjön fel, amely a döntés pillanatában bennünket hátba támadjon.

Most pedig ez előtt a veszedelem előtt állunk.

Bulgária leverte a törököket, de az emberfölötti küzdelemben teljesen kimerült. Gyenge ellentállással kénytelen tűrni a szerb és görög bandák előnyomulását, a román hadsereggel szemben pedig még csak ellentállást sem fejt ki. Ráadásul most betör a török is Bulgáriába s megtörtént az a komikus eset, hogy most Bulgária éppen olyan jajkiáltással panaszkodik, a nagyhatalmaknál Törökország népjogellenes eljárása miatt, mint a hogy egy év előtt Törökország panasolta be Bulgáriát.

Pedig szegény török csak azt akarja visszafoglalni, a mit egy év alatt elszedtek tőle.

Itt azonban Oroszország érdekei is előtérbe nyomulnak. Oroszország keverte eddig is a kártyát a balkáni bonyodalomban. Orosz kéz kovácsolta össze a balkáni négy király szövetségét s a „balkáni népek felszabadítására“ a mint hogy Oroszország szeret kétszáz év óta mint a balkáni keresztény népek protektora szerepelni. Ezt a nimbuszt fenyegeti a török előnyomulás, mely a felszabadított Balkán jelentékeny részét ismét a félhold uralma alá hajtja.

A felszabadító háborúnak ilyen esufos végét Oroszország nem engedheti. Ázsiai Törökország határain álló csapataival be akar tehát vonulni Örményországba, melyre ugyanis régen szemet vetett s így készül nyomást gyakorolni a hősökre.

Ez a lépés azonban ismét az orosz befolyást annyira növelné a Balkánon, hogy ránk nézve már veszélyessé válnék. Ellen-sulyoznunk kell éppen úgy, mint a hogy saját érdekei védelmére Románia is beleszól a Balkán ügyeibe. Jogeimünk van a beleavatkozásra: a novibazári szandzsákot mi Törökországnak adtuk vissza, nem Szerbiának és Montenegrónak. Nagy kár volt ezt a fontos pozíciót mindjárt a balkáni háború kezdetén meg nem szállanunk. Ha azonban akkor nem tettük, most veszedelmesen közeledik az időpont, melynél tovább halogatnunk a döntő közbelépést nem lehet.

Tudósításaink a következőket jelentik:

Szófiát védelmezi Románia.

Bukarest, július 26. A kormány parancsot adott a hadseregnek, hogy tegyék meg a legmesszebbmenő intézkedéseket arra nézve, hogy Szófiába elegendő élelmiszert lehessen szállítani. Ennek következtében a román csapatok által megszállt utakat szabaddá tették a fuvarozás részére.

A török csapatok előnyomulása.

Szófia, július 26. Török lovasság előnyomult a Kizilagacsi kerületben régi bolgár területen. A törökök Konstantinovo, Sobultsak, Vakuf és Dervent helységekre bevonultak. A törökök Graesilovo, Sren és Uzumbegli helységeket folgyujtották. Nagyszámu lakosságot megöltek. A lakosság menekül a törökök elől.

A törökök ellen.

Konstantinápoly, július 26. A nagyhatalmak nagykövetei a tegnapi szelámlik után a nagyvezérnél és a külügyminiszternél egyenkint lépést tettek a török csapatok előnyomulása miatt. A hármastantant nagykövetei utaltak arra, milyen következményei lehetnek annak, ha Törökország ellenszegülne a nagyhatalmak egyhangu határozatának és átlépi az Enosz-Midia határvonalát.

London, jul. 26. A Daily Express jelentí Rómából: Hir szerint a hármasszövetség a hármastantanttal egyetértésben megbizta és fölkerlte Oroszországot, hogy szállja meg Örményországot és így gyakoroljon nyomást Törökországra. A Daily News szerint Örményországnak Oroszország részéről való megszállását nyomon követné a novibazári szandzsáknak az osztrák és magyar monarchia által való megszállása.

SZOVÁTAI fürdőlevél Nagyváradról.

Fürdőlevelet írni most sehonnan sem művészet. Hála az adtál esőt Uram, de nincs köszönet benne kezdetű régi jó mondás megvalósulásának, most akár a Bémer-tér közepéről is fürdőlevelet lehet írni. Sőt onnan legbiztosabban, mert az ott kelt levél írója legalább nyugodt lehet felőle, hogy a levele megérkezik Nagyváradra. Mig máshonnan... ki tudja, nem viszi-e el valami felhőszakadás? Most a felhőszakadások vasutakat és fürdőhelyeket visznek el; miért kimélnék a fürdőleveleket? Ezekért úgy sem kár, sőt talán haszon is van elpusztulásukban.

Ennek dacára én fürdőlevelet fogok írni, még pedig kellő körültekintések után. Először hazajöttem, aztán itthon írom meg a szovátai fürdőlevelet.

Ha valaki mostanában erdélyi fürdőre akar utazni, legokosabban teszi, ha el sem indul, mert arról egyáltalán nem lehet biztos, hogy merrefelé fog utazni és akkor is odaérkezik-e? A vasúti menetrend megszűnt közökirat jellegével birni. A leghíresebb erdélyi vonatok semmivel sem járnak bizonyosabban, mint a nagyvárad népszövetségi

nyári mulatságra kért különvonatok, a melyek tudvalevőleg kerek öt héten át készültek elindulni a Püspökfürdő felé. A menetrend lánti bizalmatlanságból tehát én is a távolabbi utat választottam, Aradon át, gondolván, hogy arrafelé később ugyan, de valamikor mégis csak megérkezem.

Úgy lón, a miképp beszélék.

Mindjárt Aradon túl, a Maros mentén láttam, hogy fürdőre megyek. Gyönyörű holdvilágos éjszaka utaztam a Maros völgyében, a hol a hold nemesak az ég, hanem a Maros tengerében is fürdött. A Maros és a vasúti töltés közti terület majdnem mindenütt egy sik tenger, a hol csak egy-egy árva kukoricaszár jelzi, hogy mit vetettek oda, mikor még nem volt tengerfenék? Ahol semmi sem látszik ki a vízből, ott már nincs is semmi, de valószínűleg buza volt. A milyen gyönyörű látvány volt a robogó vonat mellett a hold ezüstös fényében ragyogó hullámtenger, éppen olyan siralmas gondolatok fakadnak nyomában. Hány család ment itt tönkre? Hány gyermek éheznek e miatt a szép látvány miatt?...

Minél beljebb megy az utas Erdélybe, annál siralmasabb a kép. Legkeservesebb azonban a Székelyföld sorsa.

Szovátára egy gyenge kis vicinális halad

föl Küküllőszögtől — a menetrend szerint. A valóságban azonban mostanában Küküllőszög és Szováta közt inkább hajóközlekedést lehetne berendezni. A több hetes zápor megtöltötte a Küküllő völgyét vízzel egészen, elvitte a vasúti töltést s a vasúti forgalom hetekre egyszerűen megrekedt. A közbeneső állomások tisztviselői továbbképző tanfolyamot tarthatnak a kaláberből. A ki Szovátára akar kerülni, az lemegy egészen Héjjasfalvára, onnan Székelyudvarhelyre vasúton s innen tovább kocsin. Hat csekély óra kocsikázás, jőféle székely csengőszó mellett.

A Székelyföldön ugyanis a villamosközlekedésből csak egy részlet van meg: a csengő. Nem is székely kocsin az, a melyen legalább hat csengő nem szól. Mit, szól! Ez a szó igen halvány fogalmat nyújt a székely kocsin csengőjének működéséről. Az a csengő harsan, riaszt, süvit, lelkesít egyszerre. Edzett ideg kell hozzá, nem holmi síkföldi elpuhult nyápic incifineci fülkagyuló. Székely kocsin nem lehet aludni: ott ugyan elalvás miatt senkit szerencsétlenség nem ér. Hanem a ki kocsikázik, az ügyel legalább a vidékre és társalag a kocsissal.

Nos hát a vidék valami rettenetes.

Láttam Székelyudvarhelyen egy rossz kis patak, a Vargapatak kiöntését. Ötven

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 250, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Bonyodalom a Pável sósfürdő ügyében. A Tiszántul nyomra vezette a hatóságot.

Pável Mihály nem tűnt el.

Megfelebbezett adásvétel.

Pár héttel ezelőtt érdekes eseményről számoltunk be a néhai Pável püspök hagyatékára vonatkozólag. Megírtuk, hogy az aknaszlatinai Pável-féle sósfürdőt az örökösök Biharvármegye árvaszékének jóváhagyása alapján eladták. Az adásvételnek volt egy érdekes részlete, ami mindenfelé nagy fel-tűnést keltett, hogy tudniillik az egyik örökösnek Pável Mihálynak nyoma veszett és már évek óta senki sem tudja, hogy hol tartózkodik.

Pável Mihály már nagykorú és így az ő beleegyezését is ki kellett volna kérni az árvaszéknek. Az érdekeltek azonban nem sokat törődtek ezzel a kérdéssel, hanem a helyett, hogy kutatták volna Pável Mihály tartózkodási helyét, egyszerűen bejelentették, hogy már évek óta nem tudnak róla.

Az árvaszék hitelt adott a bejelentésnek és Pável Mihálynak eseti gondnokot rendelt ki Gyöngyössy István megyei főügyész személyében. Az eseti gondnok bele is egyezett Pável Mihály nevében a fürdő eladásába.

Ettől kezdve gyorsan peregtek az ügyek. Az adásvétel jogerősen megkötött, az új tulajdonosok már birtokukba is vették a fürdőt és megkezdték ott az új gazdálkodást. Teltek-multak a napok és egyszerre a már befejezettnek tekintett adásvételi ügyet mindenestől felfordította a Tiszántul közleménye. A Berlinbe küldött példányainkból ugyanis értesült az adásvételről Pável Mihály is, az elveszettnek hitt örökös, a fürdő egyik tulajdonosa.

az Igig által már egyszer megkeresztelt ita-
lokot ismét megkeresztelte, hogy annál ér-
vényesebb legyen. A jegyzőnek viszont volt
gondja rá, hogy a finác lehető sűrűn tegye
tisztelőt az italmérésben. Kapott Igig annyi
bírságot, hogy nem győzte fizetni. Egy fél-
évig állotta a csatát vitél, de aztán fel-
szedte a sátorfáját és ment vissza Malom-
falvára. Azóta ha jól kívánnak az emberek
egymásnak, csak annyit mondanak: legyen
olyan jó dolgod, mint Kobát-Demeterfalván
a malomfalvi kölcsönzsidónak.

Efféle épületes történetek elmesélése köz-
ben eltelik a hat óra és megérkezik az em-
ber Szovátára.

Szováta falut magát rendkívül megviselte
az árvíz. Volt a patak partján két nyugal-
mazott tanárnak egy kis villája. Ott akarták
leélni hátralévő éveiket, nyugalomban, bé-
kességben. Egy napon jön az értesítés: egy
óra múlva itt az árvíz! Eppen csak a leg-
szükségesebbeket tudták a házból kimenteni,
mikor a hömpölygő sárga folyam odaért.
Egy-kettőre elkapta a kis villát, mintha pe-
hely lett volna, nekivitte a patak hidjának,
azt szintén elragadta, aztán a ház és a hid
romjaival száguldott tovább. A hidtól nem
messzire állott egy szegény székely gazdának
a kis háza. Gyönyörű kert körülötte. A bős
ár a házat rombadöntötte, a kertet teljesen
elpusztította és úgy behordta kavicssal, hogy
ma a kertnek még csak nyoma sines. Mintha
mindig patakmeder lett volna ott. A szé-
kelynek semmije, de semmije sem maradt a
hét gyermekén kívül és a bizó reménységen

Pável Mihály nagy megdöbbenéssel vette
tudomásul lapunkból a fürdő eladásának hi-
rét, de még nagyobb megütközéssel fogadta
azt a hirt, hogy ő róla a társörökösök azt
jelentették az árvaszéknek, hogy évek óta
ismeretlen helyen tartózkodik.

Pável Mihály köszönő levelet küldött
szerkesztőségünknek, amelyben halálját fe-
jezi ki azért, amiért hírszolgáltatásunk által
neki is tudomására hoztuk a fürdő el-
adását.

Egyben egy nagyváradi ügyvédnek is
írt, akit megbízott azzal, hogy ügyében tegye
meg a kellő lépéseket. A megbízatás alapján
már másnap bent is volt az árvaszéknel
Pável Mihály felebbezése az adás-vétel
ellen.

A lapunk utján megkerült, illetve el
sem tűnt örökös, első sorban tiltakozik az
ellen, hogy ő ismeretlen helyen tartózkodik,
mert ő jelenleg postlagernai egyetemi hall-
gató. Így gondnokra egyáltalán nincs szük-
sége.

A Pável-fürdő eladásába pedig nem
egyeznek belé. A fürdőt ugyanis nagyon ol-
csón adták el. A Pável-fürdő, maguk az új
tulajdonosok véleménye szerint nem oly ro-
zoga, értéktelen vagyon, mint amilyennek
azt az árvaszék ismerte és ismeri.

A fürdő sokkal többet ér az eladási ár-
nál. De máskülönben is kifogásolja az el-
adást, mert az új tulajdonosokban nem lát
elegendő garanciát arra nézve, hogy a fürdő
vételi árát ki is tudják fizetni. Jelenleg az
eladási ár rá van táblázva a fürdőre és a
tulajdonosok használják a fürdőt. Ez ellen
tiltakozik és ha nem változtatja meg az ár-
vaszék az eddigi intézkedését, perrel fogja
megtámadni.

Az árvaszék előbbi intézkedését a be-
adott felebbezés alapján sem változtatta,
hanem csak módosította oly formán, hogy
az eseti gondnok kirendelésére vonatkozó
intézkedést hatályon kívül helyezte.

Mint értesülünk, ebbe nem fog bele-

nyugodni Pável Mihály ügyvédje, hanem
újából felebbezést fog beadni és az egész
ügyet perrel fogja megtámadni.

Ily formán a Pável-fürdő sorsa még
mindég nem nyert elintézését, sőt kilátás van
rá, hogy egy feneketlen per veszi kezdetét,
melyben a költségek, ki tudja, nem emész-
tik-e fel az egész fürdő értékét.

Tilos a meggyőződés a szabadkőműves páholyban. Mi van a szabadgondolattal.

A szabadkőművesség tudvalevőleg úgy
adja ki magát, mint a mely hivatva van a
„szellemet felszabadítani“, a „világosságot
terjeszteni“. Szerinte a vallást éppen azért
kell üldözni, mert a dogmákkal „bilinesbe
veri a szabadgondolatot.“

Hogy ezt a „felszabadító munkát“ mi-
képpen végzik, arra klasszikus tanúság Fran-
ciaország, a hol a szabadkőművesség egy-
szerűen kifosztotta az egyházat, erőszakkal
elvette a templomokat, a rablott pénzt pedig
a Duez-k és társaik milliószámra sikasz-
tották el.

Ezt a célt csak erős, vasláncokkal ösz-
szetartott szervezet érheti el. És ilyen a
szabadkőművesség.

Minden páholyban megvannak a maga
külön páholy szabályai, mely mintegy vasgyü-
rűbe fogják a tagokat. A páholy szabályok-
ban pedig benne van, hogy a testvérek kö-
telesek a Nagypáholy és saját páholyuk ha-
tározatainak engedelmeskedni akkor is, ha
azok saját meggyőződésükkel ellentétesek.
Tehát ha — ami lehetetlen — vallásos em-
ber a szabadkőműves páholyba téved, kény-
telen a vallásellenes akciót követni, meggyő-
ződése ellenére is.

Hogy micsoda vasmarokkal fogja össze
egy-egy páholy a saját embereit, annak il-
lusztrálására itt idézzük egy páholy szabá-
lyait:

az énekszám szerint. A magas cé a felső
gombnál volt, a gé a közepén, a nyolcadik
gomb az oktávot jelezte. Így aztán minden
nagyobb veszedelem nélkül elmúlt Caruso
produkciója. Mikor a hangversenynek vége
lett, akkor eesült ki, mi volt a késedelem
oka: a tenorista öt perccel a hangverseny
előtt kijelentette, hogy ő csak pénzért éne-
kel és ha pénz nem lát, elmegy. Mit volt
mást tenni? Be kellett tömni a száját és a
zsebét, hogy megnyíljon a torka. Elvitte a
derék fiu a jótékony célú hangverseny levé-
telének a felét. Elélmés férfiu, az igaz. Va-
laki rögtön meg is kockáztatta az új per-
rendtartás szerint tilos kérdést:

— Mi a vallása?

Egy kézlegyintés volt a válasz:

— Az.

Minden meg volt magyarázva.

Igy megy ma a szórakozás az esőverte
fürdőkben. Jobb híján ez is valami.

Ennek dacára Szovátán az élet elég ked-
ves. A melegvízi csodás gyógyhatású Medve-
tó, a gyönyörű vidék, a felséges jó levegő, a
szébnél-szebb villás pompás panorámája pár
nap alatt is valósággal felüdítik az egyedül-
lét pár napra Szovátán szakitja félbe, kis
családi körben! Van jó társaság, jó cigány,
a melynek a nagybögőse bizalmas vigyorgás-
sal köszönti a nagyváradiakat: a télen itt
húzták az Emkében. Szegények. Ők is megér-
zik az árvizet. Nincs pénz. A nagy árvíz
idején még úgy sem volt, mert napokig min-
den közlekedés megakadt és a postahivatal

kívül, hogy Isten segítségével lábra fog még
ő állani!

Ez az igazi székely. Nem sir, nem ke-
sereg, hanem Istenbe veti bizodalját és dol-
gozik. S ezzel a néppel törődnek nálunk
legkevésbé. Hej, ha ezekkel félannyt gon-
dolnánk, mint az örökké lázongó horvátok-
kal, ha egyszer a székelység és általában az
erdélyi magyarság megerősítésére és támo-
gatására minden kormány állandó program-
pontjává válnék, sohasem kellene többé ag-
gódnunk Erdély miatt. Száz év alatt, százötven
év alatt nem volna Erdélyben más, csak
székely és magyar.

De megint politizálok, pedig fürdőleve-
let akartam írni. Hát emlékezzünk meg róla,
hogy rendeztek hangversenyt egyik erdélyi
fürdőben az árvízkarosultak javára.

Az egész vendégkoszoru egybegyült. Il-
letlennek tartotta volna távolmaradni akárki,
hiszen az árvízkarosultak javára lesz a hang-
verseny és — ez volt a hír — az összes
szereplők, fürdővendégek, ingyen működnek
közre. Különösen egy tenoristát vártak nagy-
ban, aki előre híresztelte magáról, hogy ő
lesz a magyar Caruso. A hangverseny meg-
lehetős késéssel kezdődött és senki sem tudta
elgondolni, mi az oka a késésnek? Végre
megkezdődött a hangverseny. Fellépett a
tenorista is. Részben énekelt, részben azzal
a nagy gondnal volt elfoglalva, hogy mit
csináljon a két kezével? Nagyon szeretett
volna velük gesztikulálni, de nem lehetett.
Végre is úgy oldotta meg a kérdést, hogy a
mellénygombjain táncoltatta végig az ujjait
egyszer felülről lefelé, aztán alulról felfelé,

„A (város neve) keletén dolgozó (páholy neve) nevű t.: és t.: szk.: □ páholy szabálya.

I. A □ tagjai.

1. §. A □ rendes tagjai azok, akiket a □ szk.: tv.-nek felvett, befogadott vagy szabályosított.

A □ tiszteletbeli tagjai azok a szk.: t.:-ek, kiket a □ ilyenekül alkotmány szerűen megválasztott.

II. A rendes tagok jogai és köteleességei.

2. §. A □ minden tagja gyakorolhatja a Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy alkotmánya értelmében megállapított szk.:-i jogokat: megjelenhet az öt foka szerint megillető munkán, felszólalhat, indítványt tehet, szavazhat és résztvehet a □ tisztviselőinek és képviselőinek választásában. Jogában áll, hogy a □ jelvényét minden szk.:-i munkában viselje, hogy a □ vagyoni kezeléséről és állásáról magának meggyőződést szerezzen; hogy a fokának megfelelő munkák jegyzőkönyveibe és a beérkezett és elküldendő táblákba betekintsen és azokat megvizsgálja.

3. §. A □ minden tagjának kötelessége a kir.: művészet érdekében minden jót elkövetni, módjától és tehetségétől telhetőleg. E részben a □ kötelességévé teszi minden tagjának a következőket:

- tartozik a □ munkáit szorgalmas látogatni;
- tartozik testvéreit erejéhez mérten tanítani és felvilágosítani;
- tartozik odahatni, hogy a profán életben szélesebb körökben is elterjedjen az embertárs szeretete;
- tartozik a szövetségnek méltó tagokat szerezni, anélkül azonban, hogy bárkire presziót gyakorolna, ami szigorúan tiltva van;
- tartozik a főmester kalapácsa iránt szk.:-i engedelmességgel viselkedni;
- tartozik a szövetség és a □ titkait hiven megőrizni;
- tartozik a □ iránt vállalt pénzügyi kötelezettségének pontosan eleget tenni;
- tartozik a szk.:-ség törvényeit és elveit támadások ellen megvédeni;
- tartozik a Nagypáholy és saját □-a határozatainak engedelmeskedni és azok iránt tisztelettel viselkedni, akkor is, ha azok nézetével ellentétesek és nem szabad róluk megvetőleg nyilatkoznia és főleg profánok előtt nem, mert ezzel méltatlannak mutatná magát arra, hogy a szövetség tagja legyen.
- tartozik a tisztséget, melyre a □ megválasztotta, elfogadni és tisztségében az alkotmány, a páholy szabály és a □ külön határozatai értelmében legjobb tudása és igyekezete szerint kötelességeit teljesíteni.

III. A díjakról.

4. §. A □ rendes tagjai felvételi vagy befogadási, rendes havi és díjmelési díjakat fizetnek. Ezen díjak a következők:

- Felvételi díj egyszer s mindenkorra 70 korona;
- Belépő tv.: a propaganda-alapba 80 koronát, a házipítési-alapba 50 koronát tartozik fizetni.

c) Rendes havi díj 5.25 korona.

d) Tanító tt.: csak 30 korona felvételi díjat és 2 korona rendes havi tagdíjat fizetnek.

e) A rendes tagoktól befolyó tagdíjbevételekből minden tag után 12 korona irandó a propaganda-alap javára s minden a páholy névjegyzékébe felvett tag után 5 korona a Nagypáholy vidéki páholyház alapja javára.

A befogadási díj 30 korona, az elbocsátási okmány láttamozási díja 30 korona.

Az a tv.:, ki egy profán keresőt felvételre ajánl a keresőért nemcsak erkölcsileg felelős, de szavatol a felvételi díjakért is, minél fogva minden ajánló köteles a felvételi díjakat a felvenni határozott keresőtől beszédni és a felvétel után azzonnal a kincstárnál befizetni.

A felvételi, díjmelési és mesterokmányért felmerülő költségek már befoglaltatnak.

5. §. A mesterértekezlet ajánlatára és a páholy határozatával a felvételi, díjmelési, befogadási díjak, valamint az elbocsátási okmány láttamozási díja részben, vagy egészben is elengedhető.

A □ köszönettel fogadja, ha egyes tehetsébb tv.:-ek önmagukat a díjak kétszereséig önként adóztatják meg.

IV. A díjmelésekről.

6. §. Minden tanone tv.:, ha felvételétől számított egy éven belül 12 munkát látogatott és minden legény tv.:, ha előléptetéstől számított 6 hónapon belül 6 munkát látogatott, az alkotmány X alaptörvényének 33. §-a szerint a II., illetve III. fokra emelhető.

A mesterértekezlet határozatára az időre vonatkozó intézkedések mellőzésével is törtenhetik díjmelés, azonban csakis egyhangú határozatra és különösen figyelemre méltó okokból, mely okok lehetnek:

- kiváló érdemek a □, vagy a szk.:-i szövetség körül;
- elismerésre méltó szk.:-i szemű irodalmi tevékenység;
- jelentékeny jótékonyág.

7. §. Vidéki tagokra nézve a 6. §-ban megállapított munkaszám kötelezettsége nem áll fenn, ha szk.:-i buzgalomnak más módon adják jeleit.

V. A □ bizottságairól.

8. §. A □ a munkafelosztása és a □ ügyek beható és kimerítő tárgyalásának céljából 3 állandó bizottságot alkot. Ezek:

- a gazdasági bizottság, melynek hatáskörébe a □ vagyona és pénzügyi kezelése felelti ellenőrzés;
- a jótékonyági bizottság, melynek ügykörébe a □ által közvetve vagy közvetlenül gyakorolt jótékonyági ügy tartozik;
- az irodalmi bizottság, melynek feladata a □ szellemi munkásságának irányáról és tárgyáról gondoskodni.

9. §. A bizottságok a körülményekhez szükséges számú tv.:-ből alakulnak. A bizottságok évről-évre a tisztújító munkát követő munkán választatnak.

Minden bizottság maga választja elnökét és jegyzőjét és működéséről minden évnyegyedben jelentést tesz a □-nak.

VI. A munkák ideje és rendje.

10. §. Minden hó 1-ső és 3-ik csütörtök-jén a □ rendes tanonemunkát és minden 2. és 4-ik csütörtök-jén általános értekezletet tart.

11. §. Rendkívüli munkát elrendelhet a főmester bármikor és ilyet elrendelni köteles, ha a □ tagjainak negyedrésze, de legalább hét tag írásban kívánja.

12. §. A nyári szünet tartamát és az ez alatt esetleg tartandó munkák és összejöveledek idejét és helyét a □ esetről-esetre határozza meg.

13. §. Általános kötelező határozatokat csak tanonemunkába lehet hozni. Legény és mestermunkákon csak díjmelések és oktatások, vagy az illető fok szertartása és történetére vonatkozó felolvasások lehetnek napirenden. Szertartási kérdésekben határozni csak a mesterek illetékesek.

14. §. A szertartásos munkákon kívül, ha azokon a tagok nem jelennek meg a kellő számban, értekezleti munkák is tarthatók. Különben is a főmester rendelete vagy 7 tv.:-i kívánatára bármikor. Értekezleti munka tárgyai oly ügyek, melyek elintézéséhez páholyhatározat nem szükséges.

15. §. A □ hivatalos nyelve a magyar.

16. §. A keleten ülők és a felügyelők a a szót közvetlenül, az oszlopok alatt ülők ellenben a felügyelők közvetítésével kapják a kalapácsvezetőtől.

17. §. A kalapácsvezető tartozik ügyelni, hogy a szó a szövetség általános és a □ külön szabályait ne sértse és a tanácskozás tárgyától el ne térjen.

Aki ez ellen vét, azt a kalapácsvezető megintja, ismétlés esetén rendre utasítja, szükség esetén tőle a szót is megvonhatja. sőt a □ helyiségének elhagyására utasíthatja.

18. §. A kalapácsvezető intézkedésének mindenki köteles magát alávetni.

19. §. Bármely tárgyhöz különbség nélkül mindenki hozzászólhat; de az előadón és indítványozón kívül, kiket a zárás megillet, ugyanazon tárgyhöz kétszerrel többször senkisé, kivéve személyes kérdésben, vagy félremagyarázott szavainak értelmezése végett, vagy a □ külön kikért engedelmével.

E szabály alól ki vannak véve a kalapácsvezető és a szónok, amennyiben ezen alkotmányadta jogukkal élni kívánnak.

20. §. Ha egy tárgy ki van merítve, minden tag indítványozhatja a vita befejezését, melynek elfogadása után a tárgyhöz szólni többé nem szabad.

21. §. A vita befejezése után a kalapácsvezető a kérdést világos szavakba és szabatos alakba foglalva úgy teszi fel, hogy arra igennel vagy nemmel lehesen felelni.

22. §. A kérdés feltevése után csak a kérdés megfogalmazásához lehet szólni. Jogában áll azonban minden tagnak a szavazás megkezdése előtt titkos szavazást indítványozni, mely esetben előbb az ily indítvány felett kell szavazni.

A tárgyalás elhalasztását célzó indítvány csak a vita megkezdése előtt tehető.

23. §. Az írásban beadott indítványt azonnal fel kell olvasni és tárgyalását egy másik munka napirendjére kitűzni.

Kivételnek csak akkor van helye, ha a □ valamely tagja az indítvánnyal a szabályokat sértve látta, vagy azt a helyhez nem illőnek találta és ily okból a napirendre térés mellőzését kéri, amidőn a □ napirendre tűzés, vagy az indítvány mellőzése felett ha-

ahol óriási válasszékban kaphatók: Ingatorok, fec-kendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumilepedők vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekevények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

SÉRVEKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek
Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut., Bémer-tér.)

tároz. A kincstárára vonatkozó indítványok azonban mindig napirendre tűzendők.
24. §. A többségétől elvetett indítványt 3 hónapon belül nem szabad újból tárgyalni.

25. §. Ha a valamely indítványra nézve a sürgősséget kimondja, az azonnal tárgyalandó.

26. §. Határozathozatal rendszerint kézfelemeléssel történik. Ha egy jelenlevő kívánja, a kalapácsvezető köteles ellenpróbát tenni. A jelenlevők többsége, eltekintve az alkotmány megjelölte kivételeket, mindig dönt.

27. §. A tagjai között fennálló ragaszkodás és bizalmas tv.-i viszony mellett fel nem tehető ugyan, hogy a tv.-i egyetértést veszélyeztető ellentétek fordulhatnak elő, de ha mégis, akkor a magát sértettnek érző tv.- köteles e körülményt a főmester tudomására juttatni, ki viszont köteles megkísérteni a béke helyreállítását az ellentétbe jutott tv.-ek között. Ha a főmester kísérlete nem lenne sikeres, kötelesek e tv.-ek ügyüket a VI. alaptörvény 3. §-a szerint megalkotandó békebiróság elé vinni, mely vitás ügyekben véglegesen dönt és melynek döntését az illető tv.-ek magukra nézve kötelezőnek kell, hogy elismerjék.

VII. Mentor.

28. §. Az újonnan felavatott tv.-t a egy a főmestertől kinevezendő mestertagjának védelme alá helyezi, ki az új tv.-nek szk.-i mentora.

A mentor kötelessége a védelme alá helyezett tv.-t a szk.-i szokások és formák felől tájékoztatni, az illető fokban alaposan kioktatni, szk.-i ügyekben felvilágosítással ellátni, öt kötelességei pontos betartására buzdítani és jó tanácsal és tv.-i szeretettel egyébként is támogatni.

A mentor figyelmezteti az első felügyelőt, ha védettje díjmelése javaslatba hozható.

VIII. A tisztviselőiről.

A) FŐMESTER.

29. §. a) A főmester a tisztviselőket a fogadalom letétele alkalmával kötelességükre figyelmezteti;

b) minden polgári év végén megkérdezi a -t, nem óhajtja-e a páholyszabályt módosítani;

c) köteles minden oly rendes taggal szemben, ki egy fél évi tagsági díjjal hátralékban van, vagy ki a munkákat a -tól nyert szabadság nélkül egy fél éven át állandóan nem látogatja, a X. alaptörvény 59-a értelmében legerélyesebben eljárni;

d) joga van felvételnél, vagy vakolásnál az alkalmi vagy üdvözlő szónokot — amennyiben ezek tisztét önmagának nem kívánja fenntartani — kijelölni;

e) joga van az özvegyperselyből (sürgős esetekben) 20 koronát a persely rendeltetésének megfelelő célra, utólagos jóváhagyás reményében, önhatalmulag utalványozni.

B) FELÜGYELŐK.

30. §. Különös feladatuk, hogy a munka alatt a főmester a fegyelem fentartásában támogassák és hogy az oszlopok alatt ülőket kioktassák.

Kötelességük az oszlopuk alatt ülőkről látogatási jegyzéket vezetni és mindazokat, kik a munkákat fél éven át egyáltalán nem látogatták, a félév leteltével a főmesternek bejelenteni.

Tartoznak a -nak minden év végén a

választási munka megtartása előtt kötelességeik miként teljesítéséről jelentést tenni.

C) SZÓNOK.

31. §. Köteles az alkotmány előírta hivatali kötelességein felül, a határozatait egy e célra külön szolgáló könyvben nyilvántartani és ezen könyvet a veszített nyomok csarnokában a tv.-ek rendelkezésére bocsájtani.

D) TITKÁR.

32. §. Tartozik a határozatait nyilvántartás végett a szónoknak kiadni.

Köteles minden újonnan felvett tagtól arcképet lehetőleg beszerezni. Gondoskodik, hogy az ö. k. k. tv.- arcképe névvel és rövid életrajssal a helyiségében kifüggesztessék.

Köteles a választást megerősítő nagypályai leirat kihirdetésétől számított 4 héten belül az évi naptárt elkészíteni és a tagjainak kézbesíttetni.

A a költségvetésben megállapított tiszteletdíjban részesíti.

E) KINCSTÁROS.

33. §. Ha egy tag félelmi díjjal hátralékban van, köteles azt a főmesternek bejelenteni.

Tartozik a -ban eszközölt gyűjtéseket naplójában bevételezni és kiadásba helyezni.

F) ALAMIZSNÁS.

34. §. Kötelessége a helybeli, a -tól segélyezett szegényeket személyesen meglátogatni és tapasztalatairól a -nak jelentést tenni. Nyilvántartja és a kincstáros tv.-nek tudomására juttatja a munkákról távolmaradó és magukat előzőleg vagy utólag ki nem mentő tv.-ekre kirótt illetékeket (egy-egy munka 10 fill.)

G) GAZDA.

35. §. A gazda köteles a reá bizott tárgyakról leltárt vezetni és a gazdasági bizottságnak a leltárról számot adni.

Tartozik a km.- ruházat beszerzéséről, jókarban-, rendben- és tisztántartásáról gondoskodni.

H) KÖNYVTÁROS.

36. §. Kezeli a könyvtárt és felel annak állapotáért. A könyvekről jegyzéket vezet, melyben kitünteti a könyv könyvtári számát, címét, szerzőjét, beszerzési módját és értékét.

Ugyancsak jegyzéket vezet a kikölesönzött kövekről a következő rovatokkal u. m. a könyv száma és címe, a kikölesönzés ideje, a kölesönző neve, a visszaérkezés ideje.

Megrongált könyvet nem fogad vissza, hanem követeli a kikölesönzöttől annak értékét, melyet a kikölesönző megtéríteni köteles. Esetleg a könyvtáros és kikölesönző között felmerülő vitás ügyben a főmester véglegesen dönt.

I) KISEGITŐ TESTVÉR.

37. §. A kiségitő tv.- a főmester, a titkár és a gazda rendelkezése alatt áll.

IX. A tagok elhalálozása.

38. §. Ha szk.- tv.- az ö. k.-be költözik, temetésén minden tag köteles megjelenni; e részben a főmester intézkedik, ki gondoskodik arról, hogy az ö. k.-be k. tv.- ravatalánál egy tv.- gyászbeszédet tartson.

A a hátramaradtak részére szükség esetén gondnokot nevez ki, hogy a család-

nak tanácsal szolgáljon és elhagyottságában támogassa és hogy a családtól a szk.-sége vonatkozó tárgyakat visszaszerezze.

A gondnok eljárásáról a -nak jelentést tenni köteles.

Ehhez a „szabályhoz“ sem kell kommentár.

HUMOR.

*

TÖRVÉNYTISZTELŐ NYOMDA.

Tudvalevő dolog, hogy minden nyomda köteles a nála készült nyomtatványokon kitüntetni a sajtójogi felelősség szempontjából a saját nevét, hogy pl. »nyomatott Nagy István nyomdájában, Kiskapuson«

Egyik vidéki városban, mondjuk Kiskapuson, Nagy István nyomdász meglehetősen hanyag volt ebben a tekintetben. Sok nyomtatványáról elhagyta a nyomda jelzését s e miatt sajtótügyi kihágás címén sokszor kapott súlyos pénzbüntetést. Rendszeren dr. Haragos Pál járásbíró húzta rá a paragrafust.

Egyszer dr. Haragos Pál járásbíró ur betévedt Nagy István nyomdájába és névjegyeket rendelt. Sürgős volt a dolog; a bíró ur másnap utra ment: Budapestre, hogy a minisztériumban előléptetését sürgesse.

A névjegy pontosan ott volt a megszabott időre. A járásbíró ur becsomagolta s a minisztériumban kellő ünnepélyességgel jelentkezett a vadonatúj névjegygyel. Csak azt nem értette meg sokáig, miért fogadják mindenütt, ahová előbb névjegyet küldött, mosolyogva?

A névjegy így festett:

Dr. HARAGOS PÁL
kir. járásbíró.

Nyomatott Nagy István nyomdájában, Kiskapuson.

*

FEGYVERSZÜNET.

— Ugy hallom, Irma kibékült a vőlegényével
— Csak rövid időre; nemsokára meg lesz az esküvőjük.

*

FOGORVOSNÁL.

— Öt korona egy foghúzásért! Nem gondolja soknak, doktor ur? És még mennyit szenvedtem a húzás alatt!

— Bocsánat, egy órára csak egy korona esik.

*

KÜLÖNBESÉG.

Kliens: Azt hiszem, meg fogom kapni az Ön segítségével a pénzemét.

Ügyvéd: Biztosra veszem, hogy meg fogjuk kapni!

*

GYÖNYÖRŰ VIDÉK.

— Voltál már a Tátrában? Az a világ legszebb helye.

— Voltam egy ízben a feleségemmel.

— Nos hát képzelj el, micsoda gyönyörűség lett volna ott lenni — egyedül!

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac tér, Gitye házban
megnyillott.

Mindennemü bank és kereskedelmi ügyek keresztülvitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamat mellett.
Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más egyéb biztosítások.

Miből fogják építeni az új kórházat.

Munkásházak vagy a kórház.

Nagy vita a kórház körül.

A kórházi bizottság ülése.

Tegnap igen nevezetes esemény történt a létesítendő köz-kórház ügyében. A kórházi bizottság ugyanis kimondta, hogy föl kell építeni az új kórházat minden mellék körülményre való tekintet nélkül. A tegnapi határozat után most már mi sem áll utjában az építkezés megkezdésének. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy most már akadálytalanul áshatják a fundamentum árkait és egy év alatt a pompás tervek alapján felépült kórházban kezelhetik a gyógyulást váró betegeket. Mint ugyanis előre jeleztük a kórházra még nincs meg a pénz. A vármegye amennyi tőle telt, megtette a köteleességét.

A tegnapi érdekes ülésről tudósításunk a következő:

Kétmillióhatszáz ezer korona szükséges a kórházra.

A kórházi bizottság tagjai teljes számban jelentek meg a megyeháza kistermében. Az ülés megnyitása után Balogh Elemér előadó ismertette az ügyet. Bejelentette, hogy a tervek szerint kétmillióhatszázharmincezer koronába kerülne a kórház. Előreláthatólag ezt az összeget tud fogják lépni a költségek, azért javasolja, hogy 2700000 koronát irányozzon elő a bizottság. Erre az összegre fedezetül szolgálna a belügyminiszter által engedélyezett 500000 korona, a vármegye által megszavazott 5 százalékos pótdó, ami évi 33000 korona járuléknak felel meg és a jelenlegi kórházi épület, melyet 520000 koro-

a táviratilag küldött pénzt sem tudta kifizetni, nem lévén miből.

Hanem hát mindennek vége van: a fürdői kirándulásnak is, a fürdőlevélnek is. Csak az esőnek nincs vége. Szakadó esőben jöttem vissza Erdély legszebb fürdőhelyéről és hat óra hosszatt ömlő záporban jutottam el Székelyudvarhelyre. Közben természetesen mint valami perpetuum mobile, csengett a lovak valamennyi csengője. Sem a csengőknek, sem az esőnek nem lett vége Székelyudvarhelyig. Onnan aztán kezdődik a civilizáció, a vasút és az esőmentes utazás.

Es még egy, a civilizáció legfőbb áldása; a paprikás-csirke galuskával. Székelyudvarhelyen lakik Szemlér Ferenc tanár, akit mi nagyváradiak is jól ismerünk, mint kitűnő szónokot s a katolikus akciók lelkes bajnokát. Nos hát a mi kedves barátunk a mily jeles szónok, épp olyan szeretetreméltó házigazda és jó barát, bájos kis felesége pedig igazi erdélyi minta gazdasszony, az ő asztaluknál az a párolgó finom paprikás csirke galuskával hat órai zápor, kocsizás, rázás, csengetés után — második szavatai üdülés. Rögtön meg is állapodtunk, hogy jövő télen Szemlér eljön Nagyváradra beszédet tartani a Katolikus Kör új palotájának dísztermében s utána el fogjuk dönteni azt a fontos szociológiai kérdést, hogy hol fejlettebb a civilizáció, hol készítik jobban a paprikás csirkét galuskával: Székelyudvarhelyen-e vagy Nagyváradon?

Akkorra talán az eső is eláll egy kis időre.

Dr Krüger Aladár.

naért értékesítenek. Ez a fedezet egymillió-huszonnyolcezer koronát tesz ki. Fedezetlenül marad egymillióhatszázhetkezezer korona.

Honnan veszi a vármegye a pénzt.

Az előadó jelentése szerint, tehát több mint a fele hiányzik még az építkezési fedezetnek. Ezt a vármegyének valamilyen uton módon elő kell teremteni és pedig kölesön utján.

A mai pénzviszonyok egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy kölesönt lehessen felvenni. A vármegyének tehát más uton kell gondoskodni a fedezetről. Az előadó azt javasolja, hogy a szükséges pénzt a megyei alapokból vegye kölesön a kórház. Meg is nevezi Balogh Elemér a módot, hogy hogyan és mennyit lehet igénybe venni. E szerint azt az összeget venné igénybe a kórház, amit évekkal ezelőtt a munkásházak céljaira jelölt ki a vármegye fedezetül.

A kórház és a takarékpénztárak.

Az előadó legmegfelelőbb javaslatához elsőnek Fetser Antal felszentelt püspök szólott hozzá. Szerinte legmegfelelőbb, ha a vállalkozóval úgy köti meg a vármegye a szerződést, hogy az építkezést nem az egész vonalon, hanem csak egyes pavillonoknál kezdje meg. Ezáltal az esetleges pénzszükség következményeit is el lehet kerülni és mégis a kész pavillonokat használatba is lehet venni.

Wallner Odön: Aggodalommal látja az előadó javaslatát. Véleménye szerint a vármegyének figyelemmel kell lenni a mai pénzpiacra, különösen a váradira. Ha a váradi pénzintézetekből ki fog venni a vármegye mintegy egymilliókétszáz ezer koronát, az nagyon érzékenyen fogja érinteni az egész piacot. A megye alapjai pedig, melyeket igénybe akarnak venni mind, mint állandó betétek szerepelnek a takarékokban. Különben a fedezetnél nem találja reálisnak a régi kórház értékének beállítását sem. Az a telek nem ér 500.000 koronát.

Széchenyi Jenő pápai prelátnak nagy lelkesedéssel szól az új kórházról. A jelenlegi kórház valóságos kolerafészek, mely veszedelme a betegeknek. Ily körülmények között nem lehet elodázni ezt a fontos kérdést és nem lehet figyelemmel a kórházi bizottság a takarékok részvényeseinek érdekeire. Javasolja az előadói javaslat elfogadását.

Fráter Imre reflektál Wallner Odön felszólására. A számítás föltétlenül reális, mert a kórház kevesebbre van becsülve, mint a mennyit ér. Kéri az előadói javaslatának elfogadását.

Majd ismét Fetser Antal, Wallner Odön és még Mártoffy Bogdán szólaltak fel. A felszólalók főként azt hangoztatták, hogy az építkezést minél előbb meg kell kezdeni, mert az építkezés határidejének kitolása veszélyeztetheti az államsegélyt.

Keszthelyi Zoltán indítványozta, hogy kérjék meg a belügyminisztert, miszerint a megadott 500000 koronát már most utalványozza ki, hogy az építkezés megkezdéséig azt kamatoztassa a vármegye. Ha nem tudná megkezdeni az építkezést idejében a megye, könnyen megtörténhetik, hogy egy kormányválság esetén az új kormány egyáltalán nem, vagy lényegesen kevesebb segélyt folyósít.

Végül a bizottság az előadó javaslatát fogadta el Fetser Antal és Keszthelyi Zoltán javaslataival kiegészítve.

Az orvosok fizetése.

A vármegye törvényhatósága már egy korábbi határozatával kimondta, hogy a kórházi orvosok fizetését rendezi. Meg is állapította a fizetések összegét, azonban a belügyminiszter nem hagyta jóvá a határozatot. A kórházi bizottság tegnap ezzel a kérdéssel is foglalkozott és elhatározta, hogy a miniszteri intézkedés megváltoztatása iránt újabb felterjesztéssel fog élni. Ugyancsak a bizottság foglalkozott a kórházi portás kérelmével is. A portás azt kérte, hogy szervezzék át az ő állását, mint ahogy van jelenleg a megyei kapusé. A bizottság a kérelmet levette napirendről és a közgyűlés elé utasította.

VILLANYFÉNYNÉL.

*

Négy nap múlva meghal egy lap Budapesten. A „Magyar Nemzet”. Élt XXXII évet. Szép idő. Harminckett év után a lapoknak már ezüstös szokott a fejük lenni. Mordataik hidegek, mint a decemberi napok. Fénytelenek. A fejünk poros rekvizitum a nemzeti ébredés korából. „Honderü”. „Magyar Nemzet”, „Magyar Kurir”, „Koszorú”.

Alig-alig vibrált benne a mai vér. Érzett meghatott mondataim, hogy egykor a lelkesedés, litterárius rajongás indította utra és évtizedekre rakták le alapjait. Harminckett évig felkelt minden reggel, egykor (a Jókai idejében) friss arany villogott soraiban. Ma nem várták meg, míg ő felébred. Délben, délután, este és éjjel, villanyszikrák kapkodták szét az ő anyagát, megölték szegény jó öreg „Magyar Nemzet”-et. Mint öreg veteránt bevették a munkapárt helyiségébe örnek. Házörnek. Hivatalos ember lett.

Talán most azért hal meg olyan szürkén, szegényen, részvét és irodalmi romantika nélkül. Vagy talán mert minden szép mondatát politikai sirkertekben harsogta el. Hoznak a helyébe könnyű bulvárdlapot, zizegni fog az új papír, eleven, verekedő, harapós kis utcai lapot. Mert szegény öreg „Magyar Nemzet” már nem tudott mozogni a tradíciók és hivatalos kommunikék sulya alatt.

*

Thurn-Taxis Miklós herceg házasodik. Elvesz egy nyárspolgári leányt, akinek az apja iskolaszolga Ujvidéken. A leány most színésznő Berlinben.

A herceg bizonyára a boldogságát keresi. Le is fog mondani rangjáról. Szép. Érzelmes. Sőt romantikus. De a herceg feje nem tartozik a szellemi arisztokraták közé. Épp úgy leszédülni az éjszaka csillaga mellé, mint egy ügyvéd vagy egy vértelen gentry, vékony térdű főúr: ez nem hercegi tempó.

Halálosan szép gondolat élni egy ősi család perifériáján, a végső ág csücskén, ahol az élet, a napsugár már egész szabadon verdesi a kilencégy korona fejét... Thurn-Taxis Miklós hercegnek a szerelem nem szó-rakozás, nem luxus, hanem boldogság. S talán igaza van. Ha az ember már nem ismer szebb, tündöklőbb problémát, minthogy elérje a szerelmet, akkor okosan cselekszik. A tudós, az író, költő, egy öreg csillagász vagy a busz historikusok beszélnek egy magasabb lételetről is. Náluk a szerelem elmaradt a harmincadik évben. És ők erre büszkék. A historikus most pl. Thurn-Taxis herceg hanyatlását jegyzi a gótai almanachba.

A Duna ezüst háta fölött a kolera röpös. Bele-belekap az életünkbe, kiránt egy-két embert s az egész ország mint egy rémült akol bujik össze.

Különös, hogy ezt a természeti borzalmat senki sem tekinti izgalmas látványosságnak. A mexikói háború idején a filadelfiai hölgyek meg a sanfranciskóiak is autón hajtottak ki s a fensikok zöld galériájáról gukkerrel gyönyörködtek a véres ludibrióban. Egész Páris keverék világa ott sütkérezett a versaillesi erdő szélén az automobilos banditák halálos ostromlásakor. A kultura pogányai most verekszenek a hegemoniáért a Balkánon és egész Európa kéjeleg a vér-szagban.

És hogy elsápadt, megborzongott egész Európa az első kolera hirrel! . . . Micsoda gazember parazitái vagyunk az élvezetnek. Mig más bőrere megy a multság, addig izgalmas, szédítő, aranyat ér. De mihelyt a mi kék vérünkről van szó: megijedünk. Nem szép kultura? . . .

(p. j.)

Az új gyermek-kórház tervei.

Az igazgatóválasztmány ülése.

Nagyvárad város leghumánusabb intézménye: a Sztaroveszky-alapítványi gyermek-kórház már kinőtt a jelenlegi keretből.

Az intézet agilis, buzgó igazgatófőorvosa: dr Schiff Ernő azon fáradozik, hogy nagyszabású monumentális gyermek-kórházat építtessen a város. Erre a célra az általi gyermekmenhely átellenében levő gazdasági egyesületi faiskola telkét jelölték ki, ahol alkalmas, tágas terület áll rendelkezésre.

Az előzetes tárgyalások és az igazgatófőorvos utasításai nyomán, a városi mérnöki hivatal elkészítette az új, monumentális gyermek-kórház terveit és azt tegnap bemutatták az igazgatóválasztmánynak.

A tervekben keresztül vannak vive mindazok a modern dolgok, amelyeket az orvosi tudomány mai fejlettsége egy kórháztól megkíván.

Az igazgatóválasztmány tegnapi ülésén felmerült az a kérdés, hogy a gyermek-kórházat úgy építsék fel s akként rendezzék be, hogy az, bár külön pavillonokban, az összes fertőző betegeket is ellássa s azáltal a városi járványkórház a fertőző betegek ellátásától felszabaduljon s továbbra mint tisztán járványkórház, csak epidémiák fellépése esetén szolgálja a közegészségügyet, mint ápoló-intézet, hanem e helyett nagyobb szabású állandó fertőtlenítő intézménnyé rendeztessék be. Erre feltétlenül nagy szükség van Nagyváradon.

Igaz, hogy ennek nagy akadálya van, mert az országos közegészségügyi felügyelő-

ség nem hajlandó a gyermek-kórházban nagyobb szabású pavillonokat engedélyezni a gyermek-kórház keretében.

A kérdés helyes megoldása a járványkórház mai működésének megszüntetésével azonban, amíg egyrészt közegészségügyi szempontokba nem ütközik, másrészt a városi pénztár javára tetemes megtakarítással járna, miért is helyénvaló, hogy a belügyminiszteriumnál az üdvös reform keresztülvitelét megkísérelje a város és az új gyermek-kórházat már így építsék fel.

Az igazgatóválasztmány tegnapi üléséről a következőket közöljük:

Rimler Károly polgármester elnökleve alatt dr Schiff Ernő igazgató-főorvos, Stark Gyula, Schwartz Antal, dr Weisz Márton, Grosz Sándor, Eleméry Ferenc, dr Nemes Aron, dr Berkovits René, Jelinek Géza, Csanda Endre és Pásztor Berta'án jegyző voltak jelen.

A tervek ismertetése.

Dr Schiff Ernő igazgató részletesen ismertetette a tervezett új gyermek-kórház vázlat-terveit. Az egész kórház 23218 négyzetméter területre van tervezve 162 méter hosszú fronttal az utcára, pavillon-rendszerben. A főépület egy emeletes, a belső betegek részére szolgál, megfelelő terraszokkal. Ezzel folyosók által összekötve, két oldalt külön épületekben lesznek: az igazgató lakása és az ambulárium, más oldalon a gazdasági helyiségek és az ápoló apácák szobái.

A főépülettől távolabb, teljesen elkülönített ki- és bejáratokkal három pavillon, külön-külön a skarlát, a difteritisz és a vörheny betegek részére.

Ugy ambulárium, mint a többi összes helyiségek a legmodernebb felszereléssel és beosztással vannak kontemplálva. Az apácák részére egy kis kápolna is lesz az épületben.

A főépület 94 ágyra, az egész kórház 150 ágyra van tervezve. Lesznek egyes betegek részére szobák, esetleg az anyák bentartózkodására is berendezve.

Kiváló gond van a fertőtlenítésre s minden darab ruha a mosás előtt fertőtlenítve lesz.

A közegészségügyi felügyelő vétója.

A tervek ismertetése után felmerült a kérdés, hogy milyen nagyok lesznek az egyes pavillonok a fertőző betegek részére, mire az igazgató-főorvos kijelentette, hogy egy-egy pavillon 15 ágygyal lenne berendezve, bár annyit sem hajlandó az orsz. közegészségügyi felügyelő engedélyezni, tekintettel, hogy van a városnak járványkórháza, ahol a fertőző betegek gyógyítását nyernek.

A tisztai orvosok, különösen a skarlát, ezt kevésnek tartják, mert néha 30-40 ilyen beteg is van.

Önálló járványkórházat.

Dr Berkovits René részletesebben foglalkozott a kérdéssel. Az összes fertőző betegeket, még a nagyokat is itt kellene elhelyezni, ha már az új megyei közkórháznál nem gondoskodtak fertőző betegek osztályáról. A járványkórház erre a célra nem felel meg, hanem azt mint járványkórházat kell fenntartani az esetleges kolera, tifusz, pestis, hólyagos himlő járványok

eseteire. Ha a járványkórház a fertőző betegek ellátásától felszabadul, mint csukott, illetve fentartott járványkórház rendes körülmények között mibe sem kerül s a város és az állam évi 15000 15000 korona állandó kiadástól mentesül. Szükséges azonban a járványkórháznál egy modern fertőtlenítő intézet berendezése.

Dr Schiff Ernő így megoldhatónak tartja a kérdést, ha a miniszter belemegy a dologba. Nem is kerül nagy költségbe, csak a most tervezett fertőző betegségek pavillonjait kell kibővíteni.

Rimler Károly elnök kijelentette, hogy ez irányban eljár az igazgatófőorvossal egyetemben a belügyminiszternél.

Eljárásukról jelentést tesznek a bizottságnak s akkor tárgyalják a gyermek-kórház terveit.

Ezzel véget ért az ülés.

Balthazár szuperintendens nyilatkozata. A nagyvárad református hívek között nagy visszatetszést keltett az a hír, hogy Balthazár debreceni szuperintendens a nyirbátori kerületben munkapárti programmal képviselőjelöltül lép fel, továbbá, hogy a berettyóújfalusi kerületben falragaszokon hívta fel a híveket a munkapárti jelölt mellé való csatlakozásra. Dr Olasz Béla és Szabó Károly presbiterek értekezletre hívták össze a híveket, amelyen erélyes hangú határozatot hoztak s megbotránkozásuknak, felháborodásuknak és bizalmatlanságuknak adtak kifejezést Balthazár ezen eljárása felett. Egyben az összes híveket felkérték hasonló csatlakozásra. A támadásokra nézve a szuperintendens most nyilatkozik. A berettyóújfalusi plakátra nézve azt mondja, hogy visszaélés a nevével, amely nyirbátori ellenfelének machinációjára vezethető vissza. A nyirbátori munkapárti jelöltséget pedig azért fogadta el, hogy az 1848. évi XX. t.-cikk végrehajtásáért küzdjön. Csak ezért kár volt a szabadkőműves szuperintendens urnak jelöltséget vállalni, mert az 1848. évi XX. törvény-cikk dolgát nem akarja senki a szabadkőművesekre bízni.

LEÖVEY LEO

nem jön el az orrversenyre.

— Szigeti apróságok. —

*

A történelmi anekdóta azt tartja, hogy a nagyembereknek nagy orruk is volt. Ebből persze nem következik, hogy minden nagyorru ember nagyember lesz, de mindenesetre a feltűnésnek egyik kitérő »feltétele« a nagy orr.

A nagy orr most divatos szépség és aktuális csevegési téma, mert a Kath Népszövetség élmes intézősége fölvetta a mai multság programjába az orrversenyt is. Állítólag a legnagyobb orra van kitűzve a legszebb díj. Olyan ez a díj, hogy valóban az orra kerül.

Érthető tehát a nemes versengés s valamennyi népszövetségi tag van, az mind igyekszik hosszú orrot eresztetni, vagy legalább is szeretné valahogyan

ZENKER

modern fényképész műterme

Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 72.

Finom kidolgozású levelezőlapok 6 db 1 K 40 f.
Fényképeket 50%-kal olcsóbban készítem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menaszonyi felvételek kedvezményes áron készülnek. Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

megnövesztetni orrát a verseny idejére. (Az eddigi esőzés eléggé megnyujthatta az orrukat.)

A legnagyobb irigységgel nézik azokat a boldog halandókat, akiknek nagy orruk van. És ezt most nem is szégyelli senki.

Valamelyik ötletes kis orru ember kegyetlen bosszút forralt a váradi nagy orruak klasszikusa, Leövey Leó ellen.

Leövey jelenleg Máramaroszigeten van a szintársulattal. Tehát jó messze a váradi Népszövetségől. A multság első dátumakor (mikor is volt? .. már nem is emlékszem, oly régen történt!) még itt üdült a Bémer-téri napfürdőn és erősen fenyegetőzött.

— Csak megjelenek a Püspök-fürdőben, csak egyszer végigsétálok a sétányon és elviszem az orrverseny díját.

Peszze azóta elfelejtette a püspök-fürdői orrverseny (hisz mondom, oly régen tüzték ki az első dátumot, hogy már nem is emlékszik rá az ember) és most serényen fintorgatja hatalmas, karcsu orrát a máramarosi hagymaillatt miatt.

Egy szép napon aztán aranyos szélű meghívót kapott a nagyváradi Kath. Népszövetség orrversenyére. Mérgeskedett, dult-fult, hogy most mit csináljon. Ime itt a provokálás! ..

Tegnap aztán rövid sürgönyt kapott a Tiszántul egyik munkatársa tőle. A sürgöny így szól:

— Köszönöm a meghívást, de nem mehetek az orrversenyre.

A helybeli nagyorruak tehát nyugodjanak meg és versenyezzenek békével. A nagy orrschampion nem jön.

*

A máramarosszigeti berkekben tudják önök, hogy mit csiripelnek a verebek is? .. Hja, mi tudjuk. Mi olyan fiúk vagyunk, hogy kíváncsiak vagyunk a tenorista szerencséjére.

Medgyaszai Jenő siet közölni velünk, hogy »óriási« protekció és »óriási« protektor révén sikerült elérnie azt, hogy államfogházi büntetését nem Szegeden, hanem Nagyváradon ülhesse le.

Node ilyen szerencse! És képzeljék, nem kisebb ember mint Tisza István eszközölte ki a váradi színház tenoristájának »különös szimpátiából« (ő írja, a tenor) a helybeli fogházat.

Tisza István bizonyára el van ragadtatva a mi tenoristánktól, habár még nem hallotta énekelni.

De mi a csudát csinál most a helybeli leüléssel a hőstenor, amikor ő nincs helyben? .. Ó ez a miniszter de figyelmetlen! Nem tudta előbb küldeni ezt a gráciát. Még megtalál haragudni, ami Carusónk. Jaj, jaj! mennyi baj egy kis párbaj miatt! ..

Váradi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

A KATHOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG

Anna-bálja a Püspök-fürdőben.

Többszöri elhalasztás után ma, vasárnap tartja meg idei nyári multságát a Katholikus Népszövetség nagyváradi szervezete. Tekintettel a tegnapi Anna napjára, a Népszövetség vasárnapi multsága is mint Annabál fog lezajlani, még pedig a legszebb sikerrel.

A multságot a rendezőség minden részleteiben előkészítette s a közönség szórakoztatásáról minden tekintetben gondoskodott.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, a rendező fűrdővonatokon kívül ma d. u. 2 órakor különvonat indul Nagyvárad állomásról a Püspökfürdőbe. Ez a vonat, mely a Népszövetség tagjai részére indul, meg fog állni Váradvelencén is. Ma tehát a következő vonatok fognak indulni a Püspökfürdőbe: d. e. 7 óra 49 perc, 9 óra 50 perc, 11 óra 43 perc, d. u. 2 óra, 2 óra 19 perc, 4 óra 39 perc, 8 óra 11 percek. Ugyancsak különvonat fogja visszahozni a vendégeket éjfél után 2 órakor. Erre a különvonatra a táncteremben fognak jegyeket elárúsítani, tehát a városban menettérti jegyet senki se váltson.

A multság programja a következő:

Délután 3 órakor kezdődik a népünnepély. Lesz szerencsehalászat, kugliverseny, céllövés. Ugyanekkor megalakítatnak a különféle juryk is. Mert lesznek egyéb versenyek is: férfi- és női szépség- és orrverseny. Díjat nyer a legszebb férfi és a legszebb nő, továbbá a legszabályosabb női és legnagyobb férfiorr boldogtulajdonosa. Súlyverseny is lesz, a nyertes egy különösen értékes és kedves emléktárgyat kap. A bíráló bizottságok egész délután fognak működni és határozataikat éjfélkor hirdetik ki, amikor is a nyertesek a jutalmakat megkapják.

Külön felhívjuk az érdeklődést a szerencsehalászatra, melynél sok, igazán szép és tréfás tárgy nyerhető.

D. u. igénybe vehetők a fürdők is, még pedig népszövetségi tagok részére kedvezményes áron: a tükörfürdő 20 fill., az uszoda 10 fill. engedménnyel. Jegyeket a Népszövetség árúsít.

Délután 6 órakor kezdődik a konfetticsata. Konfettit is, szerpentint is a Népszövetség árúsít, mérsékelt áron.

Este 8 órakor tánc. 12 órakor vacsora, ugyanakkor tombola értékes nyereményekkel. Egyidejűleg kiosztatnak a versenyek győztesének is a díjak.

Éjfél után különvonattal jövünk haza. Bclépti díj személyenkint 60 fillér. A jegyet szíveskedjék mindenki állandóan kéznél tartani, esetleg láthatóan a ruhára felűzni, az ellenőrzés megkönnyítése céljából. A jun. 29-re szóló jegyek és meghívók érvényesek.

Felülfizetéseket a Népszövetség köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza.

A rendezőség beosztása:

Terrassz-rendezőség. Főrendező: Farkas József. Pénztáros: Tuka János. Ellenőr: Stokker Lajos.

Rendezők: Branhof Lajos, Cseke Imre, Dobozy Zoltán, Dobozy Géza, Dócsey Dénes, Haláti Ferdinánd, Korbita József, Koszti Béla, Koza Lajos, Popovits Gusztáv, Sztachó Sándor.

Park-rendezőség. Főrendező: Fleisz Elek. Pénztárosok; a) bejáratnál: Karkusz Sándor; b) park szélén: Merza Kálmán. Ellenőrök: a) bejáratnál: Makó Sándor; b) park szélén: Lénárt József.

Rendezőség. I. Szerencse-halászat: Pénztáros: Bodnár János; ellenőr: Kovács József. Rendezők: Jakab József, Jónás Béla, Kalló János, Szénássy Mihály.

II. Karikadobálás. Pénztáros: Henn Károly. Ellenőr: Kmeicz Lajos. Rendezők: Kalló György, Lakatos Sándor, Lakatos András, Völgyi Gyula, Ocskó József.

III. Állatfejeknél. Pénztáros: Rottensteiner István. Ellenőr: Rottensteiner József. Rendezők: Szabó Lajos, Tóth György, Tóth Zsigmond, Tarján Gábor, Vadász Andor, Henn Lajos, Üveges György, Ifj. Fleisz Mihály.

IV. Kugliverseny. Bíráló-bizottság: Pénztáros: Koch Károly. Ellenőr: Ifj. Dobozy János. Bizottsági tagok: Ercsey Lajos, Hotya Károly, Kovács Lajos, Fehér János.

A rendezőség tagjai a 2 órakor induló különvonattal fognak kimenni, de aki teheti, a 11 óras vonattal szíveskedjék kijönni az előkészületek megtételére.

A szépségversenyek bírálót a helyszínen fogják kijelölni.

Amennyiben kedvezőtlen idő esetén a multság elhalasztása válne szükségessé, erről még délelőtt 10 órakor Kiss Dávid és Tsa és a Stepper-féle Rákóczi-uti cukrászda kirakatában kitett hirdetésménnyel fog a közönség értesítettetni.

..HIREK..

Tájékoztató.

Julius 27. A Katholikus Népszövetség Anna-bálja a Püspök fürdőben.

* **Szent Anna napja az Orsolyáknál.** Tegnap a szokásos áhitattal ünnepezték meg a nagyváradi szt Orsolya-zárda templomában szent Anna napját. A zárda templom főoltára ugyanis szent Anna tiszteletére van felszentelve. Az ünnep alkalmából délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd volt a templomban, amelyen a hívek nagy számban voltak jelen.

* **Kitüntetett főesperes.** A király Szepessy József volt brassai főesperesnek a papi pályán szerzett érdemeinek elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta.

* **Az ujfalusi választás.** Berettyó-ujfaluban már tegnap minden előkészületet megtettek a kedden tartandó képviselőválasztásra. Orley György választási elnök a kerület székhelyén tartózkodik állandóan és az előzetes intézkedéseket fogantositja. A hangulat most már nagyon izgatott, de kellemtlen összeütközésektől nem lehet tartani. Tegnap már az ujfalusi és a bihar-keresztesi járásokban a postahivatalok állandó éjjeli szolgálatokat teljesítettek. Ez a választás napjáig marad. Tegnap a kerület

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

székhelyén több munkapárti képviselő jelent meg, akik a mára tervezett munkapárti gyűlésen akartak szerepelni. Tekintve, hogy Orley a gyűlést nem engedélyezte, a képviselők tegnap el is utaztak. Ma délután már a munkapárt megkezdi a választók beszállítását Ujfaluba. Ma este bankett is lesz. **Jezerniczky Dénes** főszolgabíró tegnap igen szigorú rendeletet adott ki, a melyben megtilt minden csoportosulást. A korcsmák záróját is meghatározta a rendelet. A választás a vasuti állomás közelében lévő térségen lesz megtartva.

* **Uj királyi tanácsos.** A király **Bartos Józsefnek**, a budapesti piarista gimnázium igazgatójának, a királyi tanácsosi címet adományozta.

* **Uj lakásbérleti szabályzat.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy Nagyvárad város új lakásbérleti szabályrendelete 1914. évi február hó 1-én lép életbe. A szab. rendelkezések, mely a városi pénztárban kapható, a régítől elütő főbb rendelkezése az, hogy a költözés ideje az éves bérösszegű bérleteknél május, augusztus és november 1. napjára esik. A felmondásnak legkésőbb a félév illetve negyedév 8-ik napjának d. u. 6 óráig, havi bérleteknél a hónap első és 16-ik napjának, végül a heti bérleteknél a felmondási idő 1-ső napjának d. u. 5-ig kell, hogy megtörténjen.

* **Biharmegye a kolozsvári főispáni installáción.** A kolozsmegyei főispáni installáción az eddigi szokástól eltérőleg Biharmegye is képviseltetni fogja magát. Biharból **Fráter Barnabás** alispán vezetésével **Fráter Emil**, **Markovits Manó** és **Balázsházy Iván** főszolgabírók vesznek részt az installáción.

* **Vendéglős kerestetik.** A nagyváradai Katholikus Kör monumentális új helyiségének építése gyorsan halad s már az emeleti részt építik. A kör pompás új helyiségében vendéglő is lesz, természetesen nem a nagy nyilvánosság részére, hanem főleg abonensek, valamint a kör tagjainak ellátására. Akik a vendéglő bérletére reflektálnak, jelentkezzenek **Kelemen Kálmán** választmányi tagnál a városi fogyasztási adóhivatalban.

* **Még mindég forrong az élesdi zsidóság.** Azt hittük, hogy hónapok múltán végre helyre fog állani a nyugalom az élesdi zsidó hitközség tagjai között. Ez sajnos, még mindég nem következett be, sőt újabb zavarokra van kilátás. Legújabb **Jakabffy Lipót**, az ujonnan megválasztott hitközségi elnök ellen tömörülnek az orthodox zsidók. A választást meg is felebbezték a miniszterhez. Felebbezésükben azt hozzák fel, hogy **Jakabffy** nem kóser zsidó. Nem tartja be a zsidó szokásokat, de **Jakabffy** pártja nem is hajlandó fizetni az adókat, melyeket a hitközség kivet rájuk. A felebbezést még nem intézte el a miniszter, de már nagy izgatottsággal várják Élesden az eredményt.

* **Házasodik az Uram!** (*Bohózat operett-szkecs a Vigadó-mozgóban.*) Nevezetes művészi esemény színhelye lesz három napon át a Vigadó mozgó-színház. Hétfőn, kedden és szerdán neves fővárosi

művészársaság bemutatja a legnagyobb sikerű magyar kinema-szkeccset. „**Házasodik az uram**” a zenés mozi operett címe. **Korcsmáros Nándor** írta, zenéjét pedig **Hervay Frigyes**, verseit **Nádor Mihály** szerezte. Pesten kolosszális hatása volt a darabnak, amelyet diadallal visznek országos körutra és nagy áldozattal szerezte meg három napi vendéjátékra a Vigadó mozgó igazgatósága a nagyszerű attrakciót. Az előadó társulat tagjai: **Mály Gerő**, a pompás komikus, **Marosi Adél**, **Hajnóczy Lili**, **Fehér Gyula**, **Sándor József**, **Szöreghy Gyula** mesés összjátékot produkálnak, feledhetlen szórakozására a közönségnek. Az előadások naponta 7 és 9 órakor kezdődnek, a helyárak rendesek. A nagyszerű művészi ujdonság előadásai iránt lázas érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A holnapi bemutatóra már többen siettek helyről gondoskodni.

* **A voltai csata emléke.** A 7. Vilmos huszárezred tegnap ünnepelte a voltai csata 65. évfordulóját és pedig egy részük Nagyváradon, más részük pedig **Berettyóujfaluban**, a hova két eskadron van vezényelve a választás miatt. A nagyvárad tartózkodású huszárok **Liechtenstein** kapitány vezetés alatt a Teleky-utcai református templomban, a **Berettyóujfaluban** tartózkodó huszárok pedig a **berettyóujfalui róm. kath. templomban** voltak jelen az isteni tiszteleten, a tisztikarral együtt.

* **A középiskolák játszóterei.** A középiskolák részére Nagyvárad városa a **Rhédey-kert** kibővítése alkalmával a **Rhédey-kert** mögött jelölt ki játszótér. **Dr. Gedeon Alajos** állami főreáliskolai igazgató átiratot intézett a polgármesterhez, amelyben rámutat, hogy a város által kijelölt terület nem alkalmas a középiskolai ifjúság részére és pedig közérkelesi szempontból a környezet miatt, de különben azért is, mert a főreáliskolának hetenkint négy nap szükséges a játszótér, a főgymnasiumnak pedig, mivel kétszer akkora a tanulók száma, még többször kell egy héten a terület, tehát a heti 6 nap kevés a két iskola részére. Továbbá rendkívül távol van a kijelölt hely. Kéri, hogy a főreáliskola részére a **Bunyitay-liget** játszótérét kerítse körül sodronnyal a város és planiroztassa. Ha ezt a költséget a város nem viselhetné, **Dr. Gedeon Alajos** igazgató a költségek fedezése végett elterjesztést tesz a kultuszminiszterhez.

* **A csendőriskola építése.** A nagyváradai csendőriskola építkezését, amely most már befejezésnél van, tegnap megtekintette az építésre felügyelő-bizottság s mindent megfelelőnek talált és elismerésének kifejezést is adott. A miniszterium részéről **Szabó László** min. tanácsos és **Jendrasik** min. osztálytanácsos, **Stolzenberg János** min. főszámtanácsos, valamint az iskola parancsnoka, **Rimler Károly** polgármester, **Vágó József** tervező voltak jelen az épületek felülvizsgálatánál.

* **Jelentkezé öngyilkos.** Ritka eset történt tegnap Nagyváradon. **Pap Lázár** nevű 19 éves cipészlegény reggel 6 órakor föbe lőtte magát. Az Aradi-ut 9. sz. a. az udvaron követte el tettét. A pisztolyt szájába vette, szájpaddlásához szorította és így sütötte el. A golyó felhatolt a koponyába s **Pap** szájából ömlött a vér. Mikor látta, hogy nem esik össze, szépen megindult a kórház felé, egy fél óra alatt besétált és jelentkezett:

— A fejemben a golyó.

Dr. Makovits orvos megvizsgálta. Megfogják operálni és egy hét múlva elhagyhatja a kórházat. Az öngyilkosjelölt na-

gyon szóval és rejtélyesen titkolódik. Ugy látszik megbánta tettét.

* **Nagy szerencsétlenség** a nyári hőség okozta nagy gyermekhalandóság, ha a tehéntej hamar megromlik és a szegény kis csecsemőknek nincs megbízható táplálékuk. Minden gondos anya tehát idejekorán kísérletet tesz kedvencénél a régebevált Nestlé-féle gyermekliszttel, melyet a kis gyermekek nagyon szívesen vesznek és azonkívül olcsón megszerezhető. — Próbadozott díjtalanul küld a **Henri Nestlé** cég, Wien, I., Biberstr. 127.

* **Házvezetőnőnek** ajánlkozik árva uri leány, kizárólag plebániára, papi házhoz, kül- és belső gazdaságban jártas, kitűnően főz, éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cím: **Wolf Vilma** Nagyvárad, Rákóczi-ut 22. sz. Nagy Teréz leveleivel.

* **CSODASZÉP**, friss, idej termései csemegeszőlő! **Őszibarack**, **cukordinnye**, **ausztráliai idej alma**, **friss paradicsom** stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai **szalon** és **maláta sörök**. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, **Körös-uteza**. Telefon **448 sz.**

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott Rác és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre**. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniére** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegezelt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel **Pista** barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó áron szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók **Kossuth-utca 3. szám** alatti irodánkban. **Hungária** cipőgyár r.t.

x **Utások**, **Félix-** és **Püspökfürdő**be menni szándékozik figyelmébe ajánljuk **Serac Aurél** sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapott **Dréher-sör** és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazáreiket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plus kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklósy** szűcsök, **Nagy Sándor-u. 1.**

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, **Nagy Sándor-utca 17. sz.** alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémciszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-áron, levelekre válasz.

x **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. **Biró Irénke** csellóművész, **Kováry Józsa** priménekes, **Báthory Adél** zongoraművész, **Földesy Lili** kitűnő harmonista, **Füredi Róvrek** dob és hegedű művésznők és **Várady Franciska** nagybőgős, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek **Biró Irénke** és **Báthory Adél** karmesternők

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipő 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhetők be finom férfiingek á 2—, láb- ravalók 1—, gyermek-kötények —50, gyermek harisnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3—, férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesztyük —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mindezeket kivül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászón kötények, férfi és női esőernyők, clott és siffon szoknyák, bőr és acél áruk és sötétebbek nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyűjtőt —50 fillérével árusítjuk ki.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autombilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én **Kórház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, újonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobili-ta körökben általános meglepetést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szaksteren berendezett garage és javítóműhely az autotulajdosok között régen érzett közönséget pótolt.

x **A zenekedvelő közönség** szíves figyelmét felhívjuk, Hamza Jenő primás újonnan szervezett 12 tagú bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb órákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességek közül összeállított nagy színházi vacsora K 120, kicsi 80 fillér.

x **M. kir. Nagyváradai honvédekzenekar hangversenye az Európában.** Az «Európa» nagyszállóda gyönyörű kerthelyiségében ma a 4-ik honvédezred zenekara hangversenyez fél 5-től fél 9 óráig — a hangverseny után Rácz Józsa teljes zenekara szórakoztatja a n. é. közönséget. — Kitűnő magyar konyha, kőbányai sör és saját termései borok, szolid és lelkiismeretes kiszolgálás.

Vigyáznunk tessék, hol vásároljon e hónapban olcsón és jó árut. Egy waggon befűző cukrom érkezett míg a készlet tart kilója 88 fillér. Aszódai 8féle zamatu mágnás pergelt kávéi, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 110. Saját darálású por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 210, 1/4 kiló erő és hízó kákáó 1 kor. Brassói első rendű szalámi 1 kiló 450, valódi Ementáli sajt 1 kiló 280, finom lipői turó 1 kiló 190. Tisztelettel meghívom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzletembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis Dávid tőzsdé mellett. Aszódai trieszti kávé és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő

x **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad iskolai tantárgyakból, valamint zongora és hegedűből, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít rajzot és olajfestést is. **Lakatos-utca 11. sz. a.**

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. **Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek** részére külön termék. **Kitűnő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtnak.** Szíves párfogást kér a bérlő.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc-utca 17.** Telefon 832 sz.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruház árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

POVAZSÁN JÓZSEF
hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.
Telefon 525. Telefon 525.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház** emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Allandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap jegeskávét és fagyaltot, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus
Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

Olcsó gyógykurák itthon. Hüléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában
Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy előfizetheti, ugyesintén az

„Élet”, „Nagyasszonyunk”
„Zászlónk” és „Kis Pajtás”-t

Hegedüs Hirlapirodában

Rákóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Utazó bőröndök, utazási cikkeket legjobban és legolcsóbban

STERNBERGNÉL,
Szent László-tér 2. sz.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNGTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

TÁVIRÁTOK

A pápa beteg.

Róma, jul. 26.

A pápa ma megbetegedett. Állapota nem komoly. Az orvosok tanácsára azonban a mai kihallgatások elmaradtak.

A mézgedi rablót Budapesten is keresik.

Budapest, jul. 26.

A fővárosi államrendőrség ma táviratot kapott a belényesi esendőrségtől, amelyben a esendőrség bejelenti, hogy Gyenes Tódor a méz-

gedi határban megölte a falu legszébb leányát, elrabolt tőle 500 koronát és megszökött. A gyilkos körözését az egész ország területén folyamatba tették. Nagyon valószínű, hogy Gyenes Romániába menekült.

Román lobogó Brassóban.

Brassó, július 26.

Egy kiránduló társaság, melynek tagjai román diákok voltak, román lobogó alatt vonult végig a városban. A rendőrség felszólította a diákokat, hogy tegyék el a román zászlót, amit azok nem teljesítettek. Erre a rendőrség a zászlót elkobozta. Ma emiatt a város közgyűlésen egy román ügyvéd meginterpellálta a polgármestert, aki kijelentette, hogy meg fogja vizsgálni az ügyet.

A Fogászat

körébe eső összes műveleteket a LEGJOBB MÓDSZEREK szerint, KEZESSÉG MELLETT végzi

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS

(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz. és Széchényi-tér 2. sz.)

Telefon 865. Telefon 865.

NYILTÉR

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magántanfolyamot” ahol mindazon tanulók, akik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: **nyugymint „egyszerű és kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váitótanban”**

érettségire is előkészítünk.

Június hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépírásra **uj tanfolyam kezdődik.**

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

FOGAKAT

Ép gyökerek bennhagyásával művészi kivitelben szajpadlás nélkül is készít kitűnő hírnevű **vizsgálózt**

Fogtechnica

Öz. Dr. DEÁKNÉ

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

Hungária borozó (büffe)

megnyitott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt Royallai szemben, szolid női kiszolgálás, **nyitva éjjel-nappal.**

Fincm hideg ételek és italok, külön termek rendelkezésre. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Östreichert József vendéglős, a szalon kávéház volt tulajdonosa.

KÖZGAZDASÁG

Mezőgazdasági kiállítás Nagyszalontán.

A nagyszalontai Gazdakör 25 éves fennállásának megünneplésére nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez a gimnáziumi épületben. A kiállítást tegnap délelőtt nyitották meg.

A megnyitást megelőzőleg közgyűlést tartott a Gazdakör gr. Tisza Kálmán elnöklésével. Az elnök megnyitóbeszédében örömeinek adott kifejezést, hogy a kiállítás ilyen nagy arányu érdeklődést keltett. Utána Döme Sándor titkár ismertette a Gazdakör 25 éves multját.

A közgyűlés ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavazott gr. Tisza Kálmánnak megjelenéséért és ugyancsak jegyzőkönyvileg örökölték meg Döme Sándor fáradhatatlan munkásságát is. Elhatározták továbbá, hogy a Gazdakör régebbi elnökének, Bonczos Mihálynak nevére alapítványt tesznek, amelynek kamataiból szorgalmas gazdasági növendékeket fognak segélyezni. — Tisza Kálmán indítványára feliratban köszönetet mondott a közgyűlés báró Ghillány földmivelésügyi miniszternek a kiállítás iránt kifejtett támogatásért.

Délelőtt 10 órakor ipolyi Keller Gyula rövid beszédben megnyitotta a kiállítást. Azután a szépszámban megjelent biharmegyei gazdák megtekintették a termekben kiállított háziipari cikkeket és az udvaron levő gépeket.

A kiállítás megnyitásánál jelen voltak

Molnár Imre nagyváradai gazdasági felügyelő, Sternthal Arthur, Szabadhegyi Ernő, Kornstein Hermann és még számos biharmegyei nagybirtokos.

A rendezőseget a legnagyobb elismerés illeti a kiállított tárgyak művészi és könynyen áttekinthető elrendezéseért.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	816.50
Osztrák hitelrészvény	—	619.50
4%-os koronajár. dék	—	81.10
Osztr. magy. államv.	—	694.—
Jelzálogbank	—	415.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	507.—
Hazai bank	—	279.—
Magyar bank	—	537.—
Keresk. bank	—	3613.—
Rimamurányi	—	690.—
Salgótarjáni kőszén	—	748.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	102.3—
Közuti vasut	—	636.50
Városi villamos	—	357.—
Adria	—	533.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötiit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, maskötők, ágytálok, bidég,

anatómiai

sérvkötiit,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön probaterem női és férfi kiszolgálására. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

VIGADÓ

mozgósínház

Fekete Sas-passage.

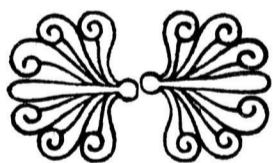
ma vasárnap

A nővére

becsületéért.

Amerikai dráma 2 felv.
Irta: F. Zecca.

Kezdeté délután 3 órakor.
Jegyek előre is válthatók.

Előleges jelentés!

Hétfőn, kedden, szerdán

Uj Kinema-szkeccs

Házasodik az
uram!

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangu fűszer- és csomaga kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötöz-
hárs, kékkő, auto- és gépolajok és
auto-benzin nagy raktára !!

Kályhás üzletemet

Nagyváradon Szent János-
utca 45. szám alatt

m e g n y i t t a m

és elvállalok e szakmába
vágó minden munkálatot.
Szíves megkeresést kér tel-
jes tisztelettel

Szénásy Mihály,
kályhás.

Nagyvárad

KÖZÉPISKOLAI INTERNÁTUS

Tisza Kálmán-tér 7.

Felvesz kereskedelmi-, polgári-
és középiskolai, nyilvános
és magántanulókat. Gondos
ellátás és szakszerű oktatás.

A nagy szünidőben lelkiis-
meretes előkészítés ma-
gán és pótvizsgálatokra.

Prospectust küld

Kovalik Vendel

igazgató.

TYUKSZEM,

börkeményedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a
„CANNABIN” használata után. Üvege 1 korona,
postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 K.

EXCELSIOR

hintőpor 48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és
hónaljzadást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 K,
3 doboz bérmentve 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB
40% phosphorsavat tartalmazó

Takaránymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló
hizlalási súly érhető el. Alkalmazható agontelül
baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovak-
nál 4/5 kiló ára, mely hónapokig elég 5 korona
80 fill. utánvétellel bérmentve. Kapható mindenütt.
A hol nem lenne raktáron, megrendelhető után-
vétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett a
készítőnél:

Dr. FLEISCH E. Korona-gyógyászati r. Győr 7 99.

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz-
szul szab vagy nem pontos, szóval bármiké. Keresse fel DARABONT
GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezsa-u. 6.
(Sonnenfeld-palota) és megletti őnt az ottani szolid,
olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

19983—1913. szám.

Árverési hirdetés.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hi-
vatala mint I. fokú iparhatóság közhirre-
teszi, hogy a Leszámitoló és Jelzálogbank
Körös parton levő zálogkölc-ön üzletében
a lejárt és meg nem hosszabbított, il-
letve ki nem váltott zálogtárgyak f. év
augusztus hó 4-ik napján d. e 9 órakor
kezdődő nyilvános árverésen elfognak
adatni. Ezen árverésről az érdekelt elzá-
logosítók oly figyelmeztetés el érte-ittetnek,
hogy az árverés alá kerülő tárgyak tétel-
számai a rendőrkapitányi hivatal hirde-
tési tábláján, valamint a zálogüzletben ki-
függesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1913. július 20.

Gerő,

r. főkapitány.

A

jó bornak

nem kell ezégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kittinő saját termésti
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. Abonensek naponta
felvételnek.

Cigányprimás!

„Király Ernő mulat” ez a címe a legújabb rend-
kívül sikerült humoros dupla gramofon hangle-
mezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék szólni”,
„Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb.
Darabja 250 fill. E hanglemezek eredeti felvételben
kizárólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-Király”-nál kaphatók. — Budapest, Jó-
zsef-körút 15. Alig használt nagy dupla hangle-
mezek óriási választékban darabja csak 60
fill. Legolcsóbban javít! — Lemezsere ingyen! —
Kérjen nagy fényképes árjegyzéket. — Uvás! Fi-
gyelem a „Wagner” névre és a 15. házszámra.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakítottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkedvelt nyári kerthelyiségben

uzsonna-zene

elsőrendű zenekar közreműködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

Szolid polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Szíves pártfogást kér

KATZ ADOLF,
a Csarnok-kávéház volt
fizető pincére.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet felértéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

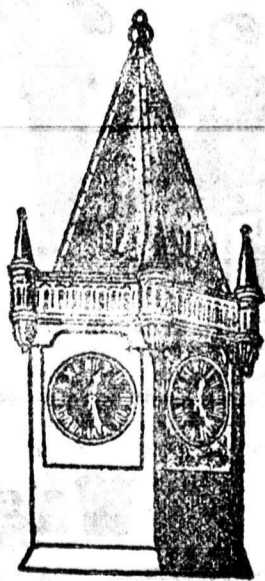
Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra

készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

NYÍRNYEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szöve k, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

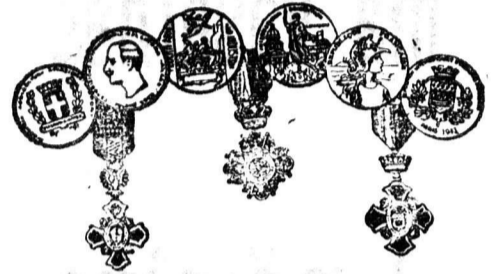
Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Boldog órái

csakis annak lehetnek, aki hozat magának egy műkedvelő hangszert **Wagner** Hangszerkirálytól, Budapest József-körut 15. sz (Telefon). Varázsfuvola ajándékkal 4 korona. Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona. Szájharmonika dobkisérettel 8 korona. Facimbalom, 15 hanggal 4 kor. Tündérhangok állványon 8 K. Varázshagedű, ujdonság 6 K. A milánói, párisi és londoni kiállításon kitüntetve az első díjjal. Javítási szakműhelyek. Fényképes árjegyzék ingyen.

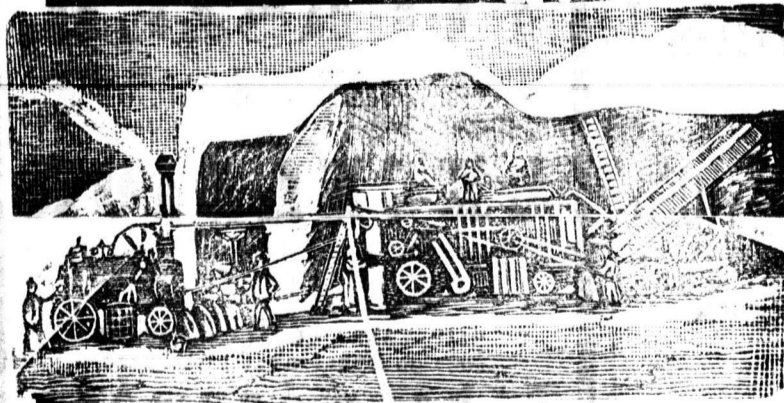
Óvás! Figyelem a „Wagner” nevre és a 15-ik házszámra.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemü lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lános kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemü gépjavitások szak-szerűen, és gyorsan eszközöltetnek.

Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavitó telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapítva 1893. **Freund Benjámin** Alapítva 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkell órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jenő

órás, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünköt idegen cégek, vagyunk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon

búter-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Petry Árpád

órás- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Uj keztűs és sérvkötő készítő!

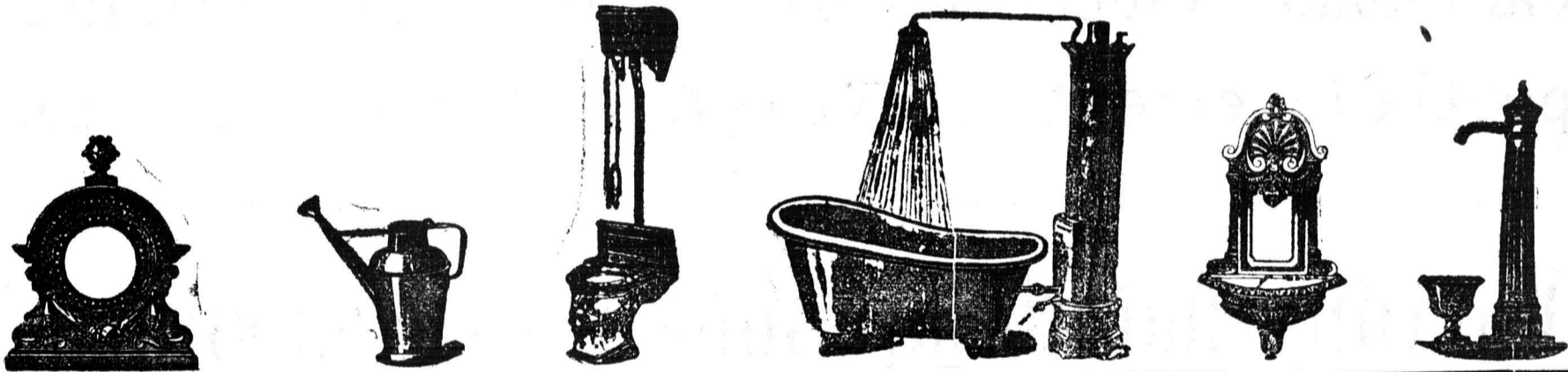
Keztűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bál keztűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközöltetnek **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**

HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488.

Uri- és Szaniszló-utcaikkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jőnevű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legponosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.

I É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott kar-mantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.